

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Paštno-čakovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

1935 — odločilno leto.

V zadnji številki smo objavili članek »Ženevskega lista«, ki se v njem na poučen in pregleden način razpravlja o vojni in miru ter se kaže na države, ki so trdnjave miru, in tudi na takšne države, kjer bi mogla vznikniti nevarnost vojne. Danes obveščamo svoje čitatelje o besedah uglednega zunanjega ministra čehoslovaške republike g. dr. Beneša, ki jih je pretekli teden govoril v čehoslovaškem parlamentu o položaju v Evropi. Čehoslovaški zunanji minister kajpada ne pokazuje na države, kjer bi mogla vznikniti vojna nevarnost. To mu njegov odgovornostni položaj ne dopušča. Pokazuje pa na zadušljivo ozračje, ki vlada v Evropi in ki bi moglo povzročiti mednarodno eksplozijo. Položaj je tak, da bo po dr. Beneševem mnenju leto 1935 odločilno leto: vodilo bo do razpوتا med vojno in mirom.

In kdo bo ohranil in obranil mir v Evropi? Edino le Zveza narodov. Ona je naše veliko upanje in zaupanje, da bo zavezila nevarnosti, ki pretijo Evropi in njeni kulturi. Zveza narodov je edina in poslednja sila, ki kljubuje vsem tistim, ki morda želijo vojno, sila, ki je militaristična stremjenja pobijala ter je opomin vsem onim, ki bi hoteli brez rizika za se pograti človeštvo v strašne boje in pokolje. Za svetovno javnost je Zveza narodov edino stvarno jamstvo za ohranitev miru. Mi bomo radi tega, tako je rekel dr. Beneš, nadaljevali svojo dosedanje politiko v zvezi z Malo antanto in vzporedno s Francijo, zavedajoč se, da s tem pripomoremo k ohranitvi miru. Temu namenu tudi služi naša tesna zveza z Balkansko zvezo (zvezo Grčije, Jugoslavije, Rumunije in Turčije). Vse te države delujejo rama ob rami za ohrani-

nitev miru ter so v tem oziru dobile močno podporo z vstopom sovjetske Rusije v Zvezo narodov.

Razčlenjujoč splošni mednarodni položaj, je dr. Beneš glede na Avstrijo izjavil, da je vprašanje njene neodvisnosti še nerešeno. Mala antanta je svoje mnenje določno povedala ter ga je pri razpravah v Ženevi nanovo opredelila. Brez sporazuma z Malo antanto ni zadovoljive rešitve tega vprašanja. Ni tudi izključena možnost, da v tej zadevi pride do sporazuma z Nemčijo. Jako kočljivo je tudi vprašanje Posarja ter bi moglo v bližnji bodočnosti izzvati resne konflikte. V našem interesu je, da pride po januarskem plebiscitu v Posarju do take ureditve, ki ne bo ovirala sporazuma med Nemčijo in Francijo. Splošni mednarodni položaj je označen z medsebojnim čakanjem in zbiranjem novih moči v svrhu ustvarjanja novih front.

Dr. Beneš je končno izrazil svoje osebno mnenje, da bo prihodnje leto odločilno za usodo Evrope. Vsak večji dogodek bi lahko v današnjem ozračju deloval kakor bomba. Leto 1935 bo za Evropo in za nas vse izredno težavno leto. V 12 do 18 mesecih se bo Evropa znašla na razpotju in se bo morala odločiti za vojno ali mir. Odločiti se bo treba o nadaljnji usodi vse evropske civilizacije in kulture. Čehoslovaški narod bo branil svoje edinstvo in svojo državo. Vztrajal bo pa tudi odločno pri sodelovanju s svojimi prijatelji in zavezniki, da se ohrani mir in civilizacija v Evropi. V tem pogledu je posebno dragoceno jamstvo za mir sodelovanje Francije in Anglije, ki lahko očuvata mir, če vedno ostanejo čvrsti in odločni pri ostvarjanju postavljenih ciljev.

★

Odstop francoske vlade. V zadnjem času se je veliko pisalo o spremembi francoske ustave, katero je tiščal v ospredje ministrski predsednik Doumergue. Proti predrugačenju ustave so bili vplivnejši radikali, ki so izzvali krizo in padec vlade. Na seji ministrskega sveta dne 8. novembra so odstopili radikalni ministri: Herriot, Berthod, Bertrand in Queuille. Predsednik vlade Gaston Doumergue je podal

nato pismeno ostavko cele vlade, katero je sprejel predsednik republike Lebrun. Predsednik je najprej ponudil mandat za sestavo vlade prejšnjemu ministrskemu predsedniku, ki je pa ponudbo odklonil. Za Doumerguejem bi naj bil sestavil novo vlado zunanji minister Laval, ki se je tudi zahvalil za ponudbo. Za Lavalom je dobil mandat minister za javna dela Flandin, ki ga je sprejel in je pričel s pogajanjmi za sestavo svoje vlade.

Nova francoska vlada. Bivši minister za javna dela Pierre Flandin je dne 9. novembra sestavil novo vlado, ki se je predstavila parlamentu dne 13. novem-

bra. Francoski tisk je sprejel novo vlado narodne združitve pohvalno.

Zmaga demokratske stranke pri volitvah v senat in zbornico v Združenih državah Severne Amerike. Ameriški predsednik Roosevelt in njegova demokratska stranka sta sijajno zmagala pri senatnih in zborničnih volitvah 6. novembra t. l. Pri teh volitvah so doživeli republikanci največji poraz, kar jih pomnijo. Volitve so potrdile, da so Amerikanci za gospodarsko politiko priljubljenega predsednika Roosevelta. V ameriški zbornici je 435 poslancev. Od teh so dobili demokrati 317, republikanci 102, naprednjaki 7 in farmerji 5 mandatov. Senat šteje 96 članov. Tokrat je bilo treba izvoliti tretjino senata, to je 32 senatorjev. Dozdaj so imeli v senatu demokrati 60 mest, republikanci 35 in laburisti 1. Po najnovejših senatnih volitvah bodo imeli demokrati v senatu 69 mandatov, republikanci 23, naprednjaki 1 in farmerji 1. Mandat ameriškega senatorja traja 6 let in imajo v senatu demokrati zagotovljeno večino do leta 1940. Ameriške združene države imajo 48 državnih guvernerjev, od katerih so jih izvolili na novo pri tokratnih volitvah 33.

Pred vrati pekla.

Trojne vrste ljudje se zavzemajo, oz. se zanimajo za komunizem. V prvi vrsti so mladi ljudje, ki nimajo premoženja, a vročo kri, ki po svoje, dostikrat iz idealnega stališča, ljubimkujejo s komunizmom. V drugi vrsti so tisti, ki žele postati voditelji te smeri in upajo na gmotno izboljšanje, na materialni dobiček. Ti nimajo v svojih srcih več nobenih idealov, so po svojem duhu pravi komunisti. V tretji vrsti so ljudje brez značaja, koristolovci, ki so povsod zraven, kjer je nered in preukacija.

Komunizem je mogoč le pri prav dobrih in plemenitih ljudeh. Prvi kristjani so imeli vse skupno, nekaj prostovoljen komunizem, a so živeli kakor angeli. Dandanes uspeva komunizem le v samostanih, kjer imajo vse skupno, a posamezniki živijo v prostovoljnem uboštvu. Pri navadnih zemljanih komunizem ni mogoč, izpremeni se v sužnjstvo in trinoštvo.

V Rusiji vlada komunizem, a vlada tudi suženjstvo. Nekaj stotisoč gornjih »sodrugov« vlada in imajo vsega po volji, drugi so sužnji in prejemajo potrebna živila le na karte. A dosti jih je, ki niti kart ne dobivajo, to so takozvani »lišenci«. Kljub temu naši sodrugi radi

Kraljeve slike.

Slika Nj. Vel. kralja Petra II. v velikosti 23—31 cm, ki jo je naslikal Božidar Jakac, je že gotova in se jo dobi za ceno 15 Din v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

išejo sovjetsko Rusijo kot raj. Rusija pa ni raj. Za to je dosti dokazov. Tja e bežalo dosti avstrijskih marksistov, a več se jih je vrnilo, ker tam niso našli raja. V Rusiji je ostalo za časa svetovne vojne dosti vojnih ujetnikov; poženili so se, vstopili so v službe, nekateri so prišli do blagostanja. Če bi bilo v Rusiji dobro, ki ti ljudje gotovo radi ostali tamkaj, a razočarani se po toliko letih vračajo v domovino, češ, tam ni mogoče živeti. V naših krajih se nahajajo še tudi bivši ruski vojni ujetniki, a tem niti na um ne pride, da bi se povrnil domov.

Pred kratkim je bila v Leningradu neka francoska družba — turisti. Med njimi je bil Peter Chaplin (Šaplen), ki je o utisih v tem mestu napisal članek v pariškem listu »Matin«. Značilno je, da je članku dal naslov »Pred vrati pekla«. Članek so seveda s slastjo objavili tudi ruski listi. Pisatelj pravi, da je Leningrad umirajoče mesto. V mnogih oknih so šipe razbite. Ljudje obeh spolov so zelo priprosto oblečeni, vsi brez pokrival, otroci so blede in vsi boš, poslopja zanemarjena. Povsod revščina!

Ogledali so si oddelek kipov, podob, križev in drugih predmetov cerkvene ga značaja, katere so boljševiki narodili v cerkvah. Srebrni križ s Kristusovo podobo stane 120 frankov, ikone (podobe) po 300 frankov itd. Za 3000 frankov je prodajalka ponujala portret soproge Aleksandra II. Ponujala je tudi slike štirih hčera Nikolaja II. Eden izmed turistov se ni mogel zdržati, da bi ne rekel: »Čudno, da iščete dobiček iz slik svojih žrtev.« Po teh besedah je prodajalka, ki je bila doslej zelo ljubezniva, izpremenila svoj izraz in je postala hladna. Da bi ne nastal kak »incident«, se je dotični turist naglo odstranil.

Vse razkošne prodajalne v velikem mestu so zginile, vidijo se le navadne trgovine, pred katerimi stoji dolga vrsta ljudi, ki žele kupiti na karte najpogostejša živila. Tako opisuje Peter Chaplin sovjetski raj. Želimo, da bi to »rajsko« življenje na sebi izkusili vsi naši oboževalci komunistične Rusije.

Pomenljivo je tudi to-le: Letos septembra je sovjetska vojna mornarica z veliko ladjo »Marat« in dvema minonoscem obiskala poljsko pristanišče Gdini. Poljski mornarji so jih slovesno sprejeli, prirejali so jim na čast gostije, peljali so jih v Varšavo, kjer so sovjetski mornarji kupili po dva do tri pare čevljev. Toda, ko je sovjetska vojna mornarica hotela odpluti, se nista več pokazala dva poveljnika in 80 mor-

narjev. Iskali so jih, a jih seveda niso našli. Najbrže so raja ostali v »buržujskem peklu«, kot bi se bili vrnili v »komunistični raj«.

V Rusiji je gotovo zato tak pekel, ker tam vladajo tujci, ruski narod je samo suženj. Stalin sam je Gruzin, torej tujec, in je dosti svojih ljudi spravil na višja mesta. Glavno vlogo pa igrajo židje. Judje imajo največji vpliv v notranji in zunanji politiki. Ti ljudje seveda nimajo srca za narod, marveč le za-se in za marksizem. Zato držijo ljudstvo vedno pod bičem, gonijo ga v izgnanstvo, zlorabijo ga za nasilno delo ter ga izpostavljajo gladi. Na zunaj zastopajo Rusijo skoraj sami židje. Litvinov je žid; izmed njegovih treh namestnikov je Krestinski oženjen z židinj; Sokolnikov je žid in Karahan Armenec. Izmed svetnikov zunanjega ministrstva sta Lapinski in Radek žida. Poslanik v Parizu, Dvoglevskij, je žid; Majskij v Londonu, Petrovskij na Dunaju, Jurčev v Tokiju in še mnogi drugi so židje, le Potemkin v Rimu, Aleksandrovskij v Pragi in Antonov-Ovsjenko

v Varšavi so Rusi. Trgovski predstavniki v Berlinu, Tokiju, Parizu, Rimu in Rigi so sami židje. Predsednik Čeke je žid Jagoda in izmed osem članov je pet židov. Poleg Gruzinov in Judov je pa še precej Armencev, Latišev in drugih narodnosti na vodilnih mestih; vsi ti niso prijatelji ruskega naroda.

Tako je Rusija v resnici pod oblastjo tujcev, ki jo brezsrčno tlačijo in izrabljajo. Kakor je znano, so bili pred svetovno vojno najhujši marksisti v Rusiji Judje, Gruzinci in Armeni. Po preukaciji so pa prišli ti ljudje do oblasti, a so ostali besni marksisti. Ti zdaj vladajo ruski narod, a da ga lažje vladajo, mora stradati, ker lačen človek se rajše ukloni. In da bi narod lažje obdržali v oblasti, so vpeljali kolhozna (skupna) gospodarstva in kolhozom na čelo so postavili judovske marksiste. Zato je Rusija v resnici »raj za Jude in marksiste«, pekel pa za krščanski, mehko čuteči ruski narod. Vsled tega noben pravi Slovan in Slovenec ne more ljubimkati z judovskim marksizmom.

Al. Kokelj.

Svetovni evharistični kongres. Letos se je ta kongres z izredno veličastnostjo in hkrati z iskreno pobožnostjo vršil v Buenos Airesu, glavnem mestu Argentine v Južni Ameriki. Čez dve leti se bo vršil v mestu Manili, glavnem mestu Filipinskih otokov, ki ležijo v Velikem ali Tihem Oceanu (morju) južno od Kitajske in severno od Avstralije. Prej je to otočje bilo pod vrhovno oblastjo Španije, od ameriško-španske vojne leta 1898 pa je pod oblastjo Zedinjenih držav Severne Amerike. Pod špansko oblastjo je katoliška cerkev na Filipinskih otokih bila v cvetočem stanju, potem pa jo je zadela katastrofa. Veliko je pomanjkanje duhovščine, ker je kolonialna vlada — Filipinski otoki so kolonija Zedinjenih držav — izgnala 700—800 španskih duhovnikov in odstranila redovnike. So župnije z 6000 do 10.000 duš brez duhovnika. Posebno hudo je na deželi, kjer morejo duhovniki svoje posamezne dušnopastirske postaje obiskati samo dva- do trikrat na leto. Hujše je to kot pa v pokrajinah poganskih misijonov. Kako je v teh razmerah z verskim življenjem, ni treba opisovati. Širi se vedno bolj in bolj pogansko mišljenje in življenje, katero podpira državna brezverska šola. Da bi zavedni katoličani pošiljali svoje otroke v zasebne katoliške šole, je rad tega nemogoče, ker takih šol ni. Ni namreč sredstev za zgradbo in vzdrževanje zasebnih šol, v to svrhu potrebna podpora iz bogate Amerike pa se zaman pričakuje. Tako vedno bolj propadata vera in pravica, bohotno pa se je razmahnila nevera ali vsaj verska mlačnost in nemoralno življenje. Evharistični kongres leta 1936 bo imel nalogo, da na tem otočju poživi vero ter dvigne ljudstvo iz brezdnja, ki se v njem nahaja sedaj, do višine krščanske kreposti.

Kristus na Montblancu. Najvišja gora v Evropi — Montblanc — je cilj pre mnogim potnikom in turistom. Njegovega vrha ne doseže vsakdo, ki pride do njegovega vznožja. Komur ni sreča mila, da bi se povzpел na vrh, ki je pokrit s snegom ter oblegan z viharjem in nevihto, ostane v mestu Chamonix, ali pa v vasi Les Houches, ki je temu gorskemu orjaku še bližja. Nad vasjo se dvigajo strmi vrhovi, Rdeče Igle imenovani. Na eni teh Rdečih Igel, vprav nasproti glavni gmoči Montblanca (Bele gore), so zadnji čas dogotovili neko zgradbo, ki je edinstvena na svetu: orjaški kip blagoslovljajočega Kristusa. Idejo tega kipa je sprožil in določno opredelil vaški g. župnik. Izvršitev te misli pa so omogočili tisti, ki so v to svrhu prispevali milodare. Kip stoji na jako vidnem kraju 1200 m nad vasjo. Kristusov kip je izdelan iz marmoru podobnega kamna ter je visok 26 m; podlaga, ki na njej stoji, je zgrajena kot kapelica. Notranjost kapelice je opremljena preprosto, pa lepo. Zada za oltarjem je okno, odkoder je čudovit pogled na najvišjo evropsko goro. Kristus je tako upodobljen, da dviga desnico v blagoslov. Čaroben je pogled nanj zlasti zvečer, ko se kip razsvetli z žarometi. Tako proslavlja veličastna priroda njega, ki je njen stvarnik in milostni kralj.

Vrnitev in hvala katoliški cerkvi. Carigraski patriarh Nestorij je zanimal, da bi se smela Marija imenovati Mati božja, ter je krivo tolmačil razmerje med božjo in človeško naravo Kristusovo. Njegov nauk, ki ga je občinski cerkveni zbor v Efezu — v Mali Aziji — obsodil leta 431 kot krivo vero, se je ohranil v Mezopotamiji (pokrajina med rekama Evfrat in Tigris), v Perziji in v Prednji Indiji ob takozvani Malabarski obali. Nekaj teh malabarskih Nestorijancev (bilo jih je 15 tisoč) se je vrnilo v katoliško cerkev pod vodstvom dveh škofov: Mar Ivanios et Mar Theophilos. Zgodilo se je to l. 1931. Cilj obeh škofov je, da pridobijo vse